

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/6100-4
Saksbehandler: Arve Paulsen
Dato: 26.03.2021

Oppdrag 300 D - vurdering av utvidet bruk av HDIR-portal

HelseDirektoratet har gjennom Oppdrag 300D levert en plan for arbeidet med å gi kommunene bedre tilgang til informasjon fra innreiseregisteret og MSIS Labdatabase. Tiltakene, inklusiv *Utvikle og innføre en automatisk løsning for samlet visning av data fra beredskapsregisteret og prøvesvar (alt 3b)* er i gjennomføring.

I 300D-planen ligger også et forslag om at det nye beredskapsregisteret sammen med HDIR-portalen kan være en nasjonal løsning for karanteneoppfølging av innreisende som supplerende tiltak til ovennevnte alternativ 3b. Vi har i tillegg gjort nye vurderinger knyttet til tilgang for prøvesvar for kontrollsentret. HelseDirektoratet gir følgende anbefalinger:

1. Ta i bruk HDIR-portalen for kommunenes karanteneoppfølging med en midlertidig, forenklet løsning som gir kommunene tilgang til dokumentet med den faglige vurderingen knyttet til hvem nasjonalt kontrollsentret skal prioritere. Denne løsningen krever ingen regelverksendringer.

HelseDirektoratet har også vurdert en løsning for utvidet bruk av HDIR-portalen som innebærer redigeringstilgang for kommuneleger, og som vi ser kan gi god støtte for kommunenes oppfølging av innreisekarantene. Det viser seg imidlertid at denne løsningen ikke er mulig gitt dagens formål og hjemmelsgrunnlag for opprettelsen av Beredskapsregisteret.

2. Når det gjelder tiltaket *Få tilgang til data fra MSIS Labdatabase for Nasjonalt kontrollsentret*, fraråder HelseDirektoratet inntil videre dette. Tilgang til prøvesvar for nasjonalt kontrollsentret har ulike tekniske løsninger knyttet til ulike oppgaver. For å løse formålet til nasjonalt kontrollsentrets oppgaver knyttet til karanteneoppfølging så kan dette løses uten tilgang til prøvesvar. Prioriteringer av innreisende skjer på bakgrunn av FHI sine faglige vurderinger.
3. I dialog med departementet 22. mars 2021 ble det diskutert muligheten for at kontrollsentret skulle få tildelt nye oppgaver knyttet til kontroll av innreisende som unndrar seg testplikt. Oppsummert ser vi at for å løse en eventuell oppgave knyttet til *kontroll av testplikt* så vil dette ikke kunne løses med den tidligere foreslåtte tekniske løsningen. Det er derfor vår anbefaling at man utsetter arbeidet med å se på tilgang til prøvesvar på det nåværende tidspunkt, og avventer eventuelle nye oppgaver til nasjonalt kontrollsentret for innreisende.

HelseDirektoratet

Avdeling prosjekt og tjenstedesign

Arve Paulsen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Se vedlagte notat for utfyllende informasjon.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Arve Paulsen
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no;HELSE-
OG OMSORGSDEPARTEMENTET, Darlén Gjølstad

Oppdrag 300D

Vurdering av utvidet bruk av HDIR-portal for kommunenes karanteneoppfølging og ny vurdering av tilgang til prøvesvar for kontrollsenderet

Innhold

Sammendrag og konklusjon	2
1. Utvidet bruk av HDIR-portal for kommunenes karanteneoppfølging.....	3
1.1 Juridisk vurdering	3
1.2 Dagens prosess	3
1.3. Forenklet løsning for utvidet bruk av HDIR-portal	4
3. Få tilgang til data fra (MSIS Labdatabase via) Fiks prøvesvar for Nasjonalt kontrollsender	5
4. Vurdering av tilgang til Fiks prøvesvar for kontrollsenderet ved nye oppgaver	5
5. Vedlegg: Juridisk vurdering av utvidet bruk av Hdir-portal og beredskapsregisteret.....	8

Sammendrag og konklusjon

Helsedirektoratet har gjennom Oppdrag 300D levert en plan for arbeidet med å gi kommunene bedre tilgang til informasjon fra innreiseregisteret og MSIS Labdatabase. Tiltakene, inklusiv *Utvikle og innføre en automatisk løsning for samlet visning av data fra beredskapsregisteret og prøvesvar (alt 3b)* er i gjennomføring.

I 300D-planen ligger også et forslag om at det nye beredskapsregisteret sammen med HDIR-portalen kan være en nasjonal løsning for karanteneoppfølging av innreisende som supplerende tiltak til ovennevnte alternativ 3b. Vi har i tillegg gjort nye vurderinger knyttet til tilgang for prøvesvar for kontrollsentret. Helsedirektoratet gir følgende anbefalinger:

1. Ta i bruk HDIR-portalen for kommunenes karanteneoppfølging med en midlertidig, forenklet løsning som gir kommunene tilgang til dokumentet med den faglige vurderingen knyttet til hvem nasjonalt kontrollsenter skal prioritere. Denne løsningen krever ingen regelverksendringer.

Helsedirektoratet har også vurdert en løsning for utvidet bruk av HDIR-portalen som innebærer redigeringstilgang for kommuneleger, og som vi ser kan gi god støtte for kommunenes oppfølging av innreisekarantene. Det viser seg imidlertid at denne løsningen ikke er mulig gitt dagens formål og hjemmelsgrunnlag for opprettelsen av Beredskapsregisteret.

2. Når det gjelder tiltaket *Få tilgang til data fra MSIS Labdatabase for Nasjonalt kontrollsenter*, fraråder Helsedirektoratet inntil videre dette. Tilgang til prøvesvar for nasjonalt kontrollsenter har ulike tekniske løsninger knyttet til ulike oppgaver. For å løse formålet til nasjonalt kontrollsenters oppgaver knyttet til karanteneoppfølging så kan dette løses uten tilgang til prøvesvar. Prioriteringer av innreisende skjer på bakgrunn av FHI sine faglige vurderinger.
3. I dialog med departementet 22. mars 2021 ble det diskutert muligheten for at kontrollsentret skulle få tildelt nye oppgaver knyttet til kontroll av innreisende som unndrar seg testplikt. Oppsummert ser vi at for å løse en eventuell oppgave knyttet til *kontroll av testplikt* så vil dette ikke kunne løses med den tidligere foreslåtte tekniske løsningen. Det er derfor vår anbefaling at man utsetter arbeidet med å se på tilgang til prøvesvar på det nåværende tidspunkt, og avventer eventuelle nye oppgaver til nasjonalt kontrollsenter for innreisende.

1. Utvidet bruk av HDIR-portalen for kommunenes karanteneoppfølging

I 300 D-planen er det i dialog med kommunene dukket opp forskjellige behov for oppfølging av karantene. Som en forlengelse av denne dialogen ble det bestemt at Helsedirektoratet skulle vurdere bruk av beredskapsregisteret som prosessstøtte for kommunene.

Målet er mer effektiv utnyttelse av det arbeidet som nasjonalt kontrollseniter utfører og som gjøres tilgjengelig for kommunene i beredskapsregisteret. Gjennom tilgang til beredskapsregisteret via HDIR-portalen vil dette kunne gi kommunene en helhetlig og nasjonal "standard" for karanteneoppfølging på samme måte som nasjonalt kontrollseniter. Dette vil øke effektiviteten både i nasjonalt kontrollseniter og kommunenes arbeid med karanteneoppfølging.

Kommunenes behov har blitt undersøkt i kontinuerlig dialog med kommunene direkte og gjennom statsforvalterne. Det er tidligere kartlagt at kommunene har ulike behov knyttet til denne prosessen.

- Det må være enkelt å få hentet ut lister over personer for karanteneoppfølging.
- Mange kommuner har ikke etablerte prosesser for karanteneoppfølging for innreise, og det er uavklart hvordan de vil organisere arbeidet.
- Det var de negative svarene som var mest relevant for karanteneoppfølging, da de positive blir behandlet i prosessen for smittesporing.

Dataansvarlig for beredskapsregisteret er Helsedirektoratet.

I forslaget om *utvidet bruk av HDIR-portalen* stilles spørsmålet om kommunene kan gjennomføre oppfølging av karantene i beredskapsregisteret på samme måte som kontrollseniteret.

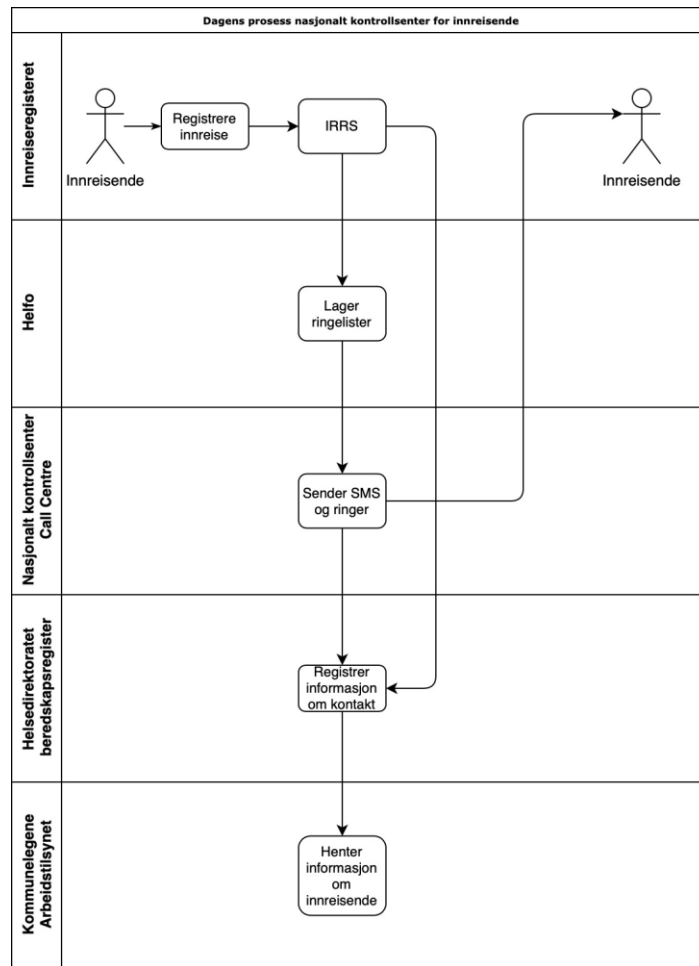
1.1 Juridisk vurdering

Den juridiske vurderingen viser at en utvidet bruk av HDIR-portal, med en løsning som innebærer redigeringstilgang for kommuneleger, er vanskelig gitt dagens formål og hjemmelsgrunnlag for opprettelsen av Beredskapsregisteret.

En nærmere juridisk redegjørelse er å finne avslutningsvis i dette dokumentet.

1.2 Dagens prosess

Nedenfor er en illustrasjon av *dagens prosess* for nasjonalt kontrollseniter sin bruk av beredskapsregisteret.

1.3. Forenklet løsning for utvidet bruk av HDIR-portal

Vi har vurdert om det er mulig å gi økt verdi fra beredskapsregisteret til kommune uten hjemmelsendring (basialternativet) som et forenklet tiltak.

- Gi kommunene tilgang til dokumentet med den faglige vurderingen knyttet til hvem nasjonalt kontrollsentre skal prioritere, for eksempel som ulike land. Dette vil gi kommunene en forståelse for arbeidet, og i tillegg gi de mulighet til å følge opp andre innreisende som ikke er blant de prioriterte. Særlig Bergen kommunes team for karanteneoppfølging så dette som en berikelse for deres arbeid.
- Ytterligere dialog med kommunene om rapportering og statistikk slik at det tilpasses deres behov bedre.

Kostnads- og tidsanslag

Punkt a) kan løses ved å publisere den faglige vurderingen på hjemmesiden til nasjonalt kontrollsentre på Helseidrettoratet.no eller annet egnet sted. Det er ingen kostnader knyttet til dette og kan løses i løpet av uke 14.

3. Få tilgang til data fra (MSIS Labdatabase via) Fiks prøvesvar for Nasjonalt kontrollsenter

Det er på nytt vurdert behovet for *kobling mellom beredskapsregisteret og Fiks prøvesvar*. På bakgrunn av ny innsikt kan vi ikke lenger se at nytten overstiger kostnaden på det nåværende tidspunkt, og Helsedirektoratet **fraråder** derfor en gjennomføring av dette tiltaket på det nåværende tidspunkt.

Det ble tidlig i opprettelsen av nasjonalt kontrollsenter, skissert som fase 3 i oppdrag 337, sett som nyttig at kontrollsenteret fikk tilgang til å se prøvesvar slik at de kunne gi riktig veiledning til de innreisende. Nasjonalt kontrollsenter har frem til nå lagt opp arbeidet rundt kontroll av karantene og har i den sammenheng hatt mindre nytte av tilgang til prøvesvar.

Tallene for positive tester i perioden som nasjonalt kontrollsenter har vært i drift viser at under 1% av de innreisende tester positivt på grensen. Det er derfor lite sannsynlig at kontrollsenteret vil ta kontakt med en innreisende som har testet positivt. Hvis det viser seg at noen land har høyere andel positive tester kan disse prioriteres av nasjonalt kontrollsenter, uten at det gjøres en kobling mellom innreisende og prøvesvar i beredskapsregisteret.

Tabell: Innreisende med fødselsnummer eller d-nummer etter verdensdelen /landet de reiste fra, andel testet innen 2 dager og andel testet positivt etter 10 dager for perioden 25. februar til 7.mars

	Antall reisende med oppgitt fødsels- - eller d-nummer	Prosent testet innen 2 dager	Prosent positiv innen 10 dager
Europa	10629	70	1
-Polen	1501	90	2
Asia	705	93	4
-Pakistan	198	94	12
Afrika	330	94	3

For perioden mellom 25. februar og 7. mars 2021 viser tallene at det var totalt 27 269 innreisende hvorav 12 002 hadde ID som kunne kobles til testresultatene. 9 730 (81,1 %) av disse testet seg minst en gang innen 10 dager etter ankomst hvorav 116 (1,2 %) var positive.

Om det senere skal gjennomføres er utviklingen av denne integrasjonen er estimert til 4-6 uker, basert på FHI sine erfaringer ved utvikling av Fiks prøvesvar. Kostnadene knyttet til denne integrasjonen er opptil 1.2 millioner, men vil eventuelt legge beslag på begrensede utviklingsressurser hos F24.

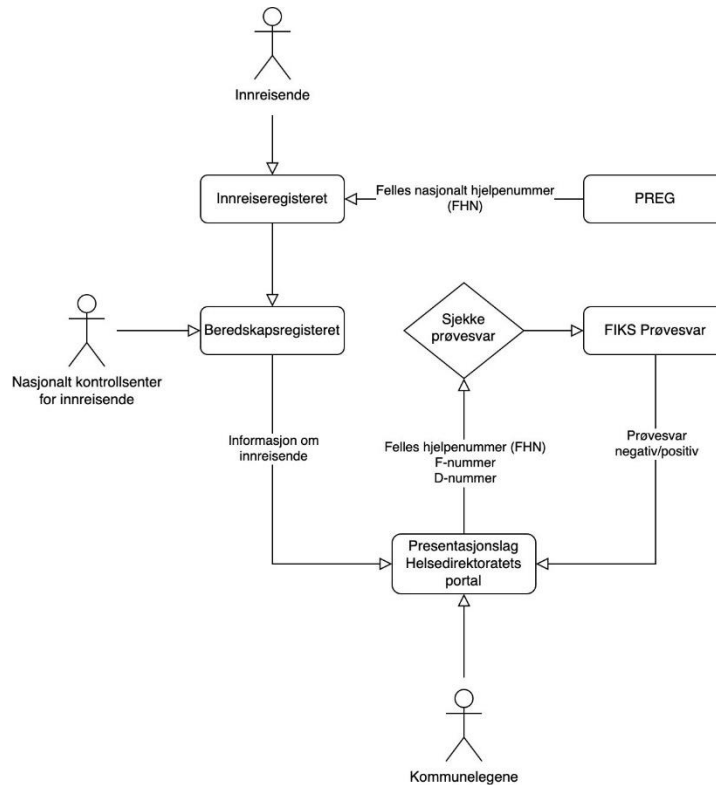
4. Vurdering av tilgang til Fiks prøvesvar for kontrollsenteret ved nye oppgaver

I dialog med departementet ble det diskutert muligheten for at kontrollsen­teret skulle få tildelt nye oppgaver knyttet til kontroll av innreisende som unndrar seg **testplikt**.

Selv om det ikke er direkte knyttet til oppdrag 300 D, og heller ikke gitt Helsedirektoratet som et oppdrag, velger vi å ta dette med i vurderingen. Årsaken er at dette vil gi et bedre grunnlag for å trekke riktige beslutninger knyttet til en eventuell kobling mellom beredskapsregisteret og Fiks prøvesvar.

Den foreslåtte tekniske løsningen for fase 3, alternativ 1, vil ikke være dekkende for et eventuelt oppdrag som tildeles nasjonalt kontrollsen­ter knyttet til kontrollen av testplikt.

Følgende figur illustrerer den originale planen for kobling mellom Helsedirektoratets beredskapsregister og Fiks prøvesvar.

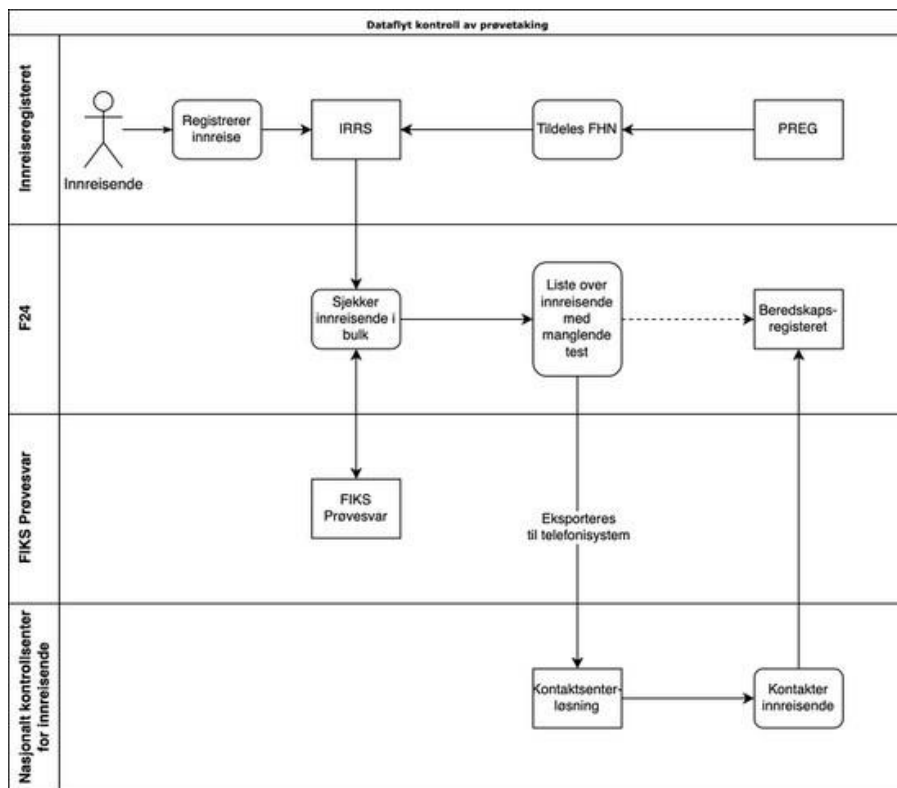

I denne løsningen vil det gjøres et enkelt oppslag knyttet til en innreisende når kontrollsen­teret tar kontakt med den innreisende eller kommunelegene henter ut detaljert rapport om den innreisende. Det er heller ikke planlagt med lagring av prøvesvar i beredskapsregisteret fordi prøvesvar kan endres og dermed kan det oppstå situasjoner hvor det presenteres feil prøvesvar.

For å løse kontroll av om innreisende har unndratt seg testplikt vil man måtte gjøre dette som en bulkoperasjon. Det vil si at man gjør en kontroll av gjennomført test på alle reisende knyttet til en dag eller periode. Som et eksempel kan det være slik at man vil ta kontakt med alle innreisende som har unndratt seg testplikt i løpet av de første tre dagene etter innreise, eller andre perioder.

Det er illustrert en mulig teknisk løsning under.

Denne bulk-operasjonen vil da gi kontrollsenteret en liste med deltaer som vil være de som ikke har testet seg, og som kan kontaktes. Denne kontakten kan registreres i beredskapsregisteret på samme måte som dagens prosess. Det er mulig at det vil måtte gjøres endringer i skjemaet som benyttes i dag for at denne registreringen skal bli effektiv og fornuftig.

For en slik løsning vil det ikke kreves store endringer i dagens grensesnitt for brukerne av beredskapsregisteret.

For at tilgang til prøvesvar og gjennomførte tester skal være effektivt er det noen avhengigheter som må på plass for at dette skal være effektivt.

For det første bør arbeidet med nasjonalt felles hjelpenummer fullføres først. Planen er 15. april. Gitt dagens situasjon hvor en stor andel ikke har hverken f-nummer eller d-nummer så vil en kobling mellom innreisende og prøvesvar gi en stor delta som ikke kan verifiseres mot Fiks prøvesvar.

For det andre er det viktig at man er sikker på at reiser gjennomføres, slik at man ikke begynner å kontakte innreisende som ikke er i Norge.

Oppsummert ser vi at for å løse en eventuell oppgave knyttet til *kontroll av testplikt* så vil dette ikke kunne løses med den tidligere foreslåtte tekniske løsningen. Det er derfor vår anbefaling at man utsetter arbeidet med å se på tilgang til prøvesvar på det nåværende tidspunkt, og avventer eventuelle nye oppgaver til nasjonalt kontrollsenter for innreisende.

5. Vedlegg: Juridisk vurdering av utvidet bruk av Hdir-portalen og beredskapsregisteret

I dialog med kommuner har det dukket opp forskjellige behov for oppfølging av karantene. Blant annet om kommunelegene kan benytte beredskapsregisteret i sitt arbeid med karanteneoppfølging m.v. som sitt saksbehandlingssystem.

Beredskapsregisteret er et register opprettet med hjemmel i helseberedskapsloven § 2-4, en bestemmelse som særregulerer opprettelse av nødvendige registre blant annet under en pandemi. Beredskapsregisteret er opprettet av Helsedirektoratet for å ivareta Helsedirektoratets oppgaver med kontroll og overvåking av smitteverntiltak under pandemien, oppgaver Helsedirektoratet er pålagt i smittevernloven § 7-10. Helsedirektoratet har dataansvaret for registeret, men har gitt Helfo i oppdrag å utføre oppgavene.

All registrering og bruk i tilknytning til beredskapsregisteret må falle innenfor registerets formål, som er avgrenset til det nasjonale kontrollsenterets oppdrag med å veilede og kontrollere etterlevelsen av karantene- og eventuelt også testplikter jf covid-19-forskriften § 5c.

Kontrollsenterets oppgaver og registerets formål er riktignok også å bistå kommunelegene med deres oppgaver etter § 7-2, men kommunelegers behov for prosessstøtte faller ikke inn under registerets formål eller Helsedirektoratets oppgaver etter smittevernloven. Kommuneleger har tilgang til beredskapsregisterets opplysninger om innreisende som skal til den enkelte kommune, men ingen registreringstilgang.

Dersom Helsedirektoratet avslutter oppgaven og nasjonalt kontrollsenter avslutter sin virksomhet etter covid-19-forskriftens § 5c, vil beredskapsregisteret i utgangspunktet slettes etter helseberedskapsloven § 2-4 siste ledd, og kan ikke videreføres for å være en prosessstøtte for kommunelegene. Kommunelegene vil fortsatt kunne motta opplysninger fra innreiseregisteret (IRRS) for å følge opp lovpålagte oppgaver etter smittevernloven § 7-1 andre ledd bokstav f, men har ikke hjemmel for å kunne opprette et beredskapsregister. Av den grunn at kommuneleger ikke har hjemmel for å etablere beredskapsregister etter helseberedskapsloven § 2-4, og fordi opplysningene kommunelegene ønsker å registrere ikke er til helsedirektoratets eller kontrollsenterets bruk, kan ikke kommunelegenes behov for prosessstøtte kunne grunngi videreføringen av Beredskapsregisteret.

Helsedirektoratet konkluderer med at dagens lovgivning ikke gir rom for utvidet bruk av HDIR-portalen/ beredskapsregisteret for kommunene som skissert i planen sendt til HOD for oppdrag 300D. En mulighet kunne være å etablere et nytt register med hjemmel i helseregisterloven, men Helsedirektoratet kan likevel ikke være dataansvarlig for kommunelegenes behandling av opplysninger om innreisende. Vi viser til GDPR artikkel 4 pkt. 7:

"behandlingsansvarlig" en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en institusjon eller ethvert annet organ som alene eller sammen med andre *bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes*; når formålet med og midlene for behandlingen er fastsatt i unionsretten eller i medlemsstatenes nasjonale rett, kan den behandlingsansvarlige, eller de særlige kriteriene for utpeking av vedkommende, fastsettes i unionsretten eller i medlemsstatenes nasjonale rett

Vi viser også til GDPR kap IV om behandlingsansvarliges (kommunenes plikter). Det er heller ikke hensiktsmessig at Helsedirektoratet skal være databehandler for kommunelegene.